

Borzalmas emlékek (I.)

ROSA EBERLE (72 éves):

- Már 1944-ben több fiatal lánnyal együtt kiszöktem Németországba egy Lipcse melletti kisvárosba az oroszok elől, azonban 1945 elején visszajöttünk Magyarországra. Igen rövid időre. Hiszen 1945 végén, amikor valóban bejöttek az oroszok Budaörsre, először kiköltöztettek a szüleimmel együtt a lakásunkból, majd 1946. január 26-án vonatra szállítottak bennünket, amiről akkor azt sem tudtuk, hogy Németország felé tart. Mindössze 2 órát kaptunk a csomagolásra. Én akkor kötőgéppel kerestem a kenyeret, így ezt tartottam a legfontosabbnak magammal vinni. Szétszedtem, és sikerült is kijuttatni. Németországban, ahol kevés munkalehetőség várt ránk, nagy hasznát vettem a gépemnek. Az ezen megkötött holmikat cseréltük be élelmiszere. A férjemmel - aki szintén budaörsi volt, de már Offenában esküdtünk meg 1946 decemberében - 1953-ig éltem együtt. Akkor kiment Kanadába jobb megélhetést keresni, s én egyedül maradtam a két kisfiammal. Ekkor kaptam munkát az NSU gyárban, ahol egészen a nyugdíjig préselőként dolgoztam. De visszatérve a kitelepítésre: Buda-pest körzetében mi voltunk az elsők, aztán következtek a budakesziek, s így ment ez tovább a többi Pest környéki településen. Úgy tudom, azokat telepítették ki, akik az összeírásoknál németnek vallották magukat, de mivel az anyanyelvünk német volt, nem írhattunk mást. A papám nem is tudott magyarul. Nekünk az iskolában egy magyarnyelv-óránk volt, a többi tantárgyat németül tanultuk.

Kétrészes sorozatunkban nem kívánunk élni az újságírói műfaj egyetlen érzelmekre ható eszközeivel sem. Egyszerűen csak lejegyeztük olyan volt budaörsiek visszaemlékezését, akik immár fél évszázada Németországban élnek, akik szenedő alanyai voltak a kitelepítésnek, s akik a borzalmas emlékeket felidézve ma sem igazán értik, hogy mi és miért történt velük 1946-ban.

MARIA GROSS (88 éves)

- 1946 februárjában érkeztem Németországba, 38 évesen a lányaimmal. A férjem, Franz az ötödik „Transport”-tal került ki utánunk a mamával meg a papával. Négyyszer szültem, de két gyermekem pár hónaposan meghalt, így tulajdonképpen két gyermeket neveltünk.

A kitelepítéskor csendőrök felügyeltek ránk, s az egyik figyelmeztetett arra, hogy vigyünk magunkkal ágyneműt. Még vissza akartunk menni a lakásunkba összecsomagolni néhány dolgot, de megkérdezték a csendőrök, hogy mit akarunk, s mert azt válaszoltuk, hogy tányérokat, kaptunk hát négy tányért. Beletettük egy nagy kosárba az ágyneműnkkel együtt. A hosszú vonatozás alatt azonban a kisebbik lányom ráült a kosárra, és a tányérok összetörték benne. Így mire kiértünk, szó szerint nem volt semmink. Először Oppenheimbe érkezünk, ahol csendőrök akartak minket a gyűjtőtáborba kísérni, de az emberek azt mondták, hogy nem vagyunk mi bűnözők, és nem engedtek minket kísérni. Az első időszakban olyan

helyre kellett költöznünk, ahol már más család is lakott, s egyetlen szobát kaptunk. Ezért továbbmentünk Kundesheimbe.

Az egyik lányom 19 évesen 1946 júniusában továbbment Belgiumba, ma is ott él, a másik lányom 53-ban Kanadába ment. A férjem 8 éve halt meg, azóta egyedül élek. Mit jelent számomra Budaörs? Inkább azt mesélném el, hogy amikor néhány évvel ezelőtt otthon jártam a belga unokámmal, azt mondta: szívesen elkísérlek máskor is Magyarországra, hiszen nagyon szép ország, de ne menjünk megint Budaörsre, hiszen ott nincs semmi látnivaló.

